

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

เรื่อง ประมวลทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เพลงระบำดอกบัว

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง

ประมวลทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เพลงระบำดอกบัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสามารถบอกประวัติความเป็นมาเพลงระบำดอกบัวได้ถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

นักเรียนสามารถปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเพลงระบำดอกบัวได้ถูกต้อง
ตามจังหวะและทำนอง

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

นักเรียนเห็นคุณค่าของดนตรีไทย

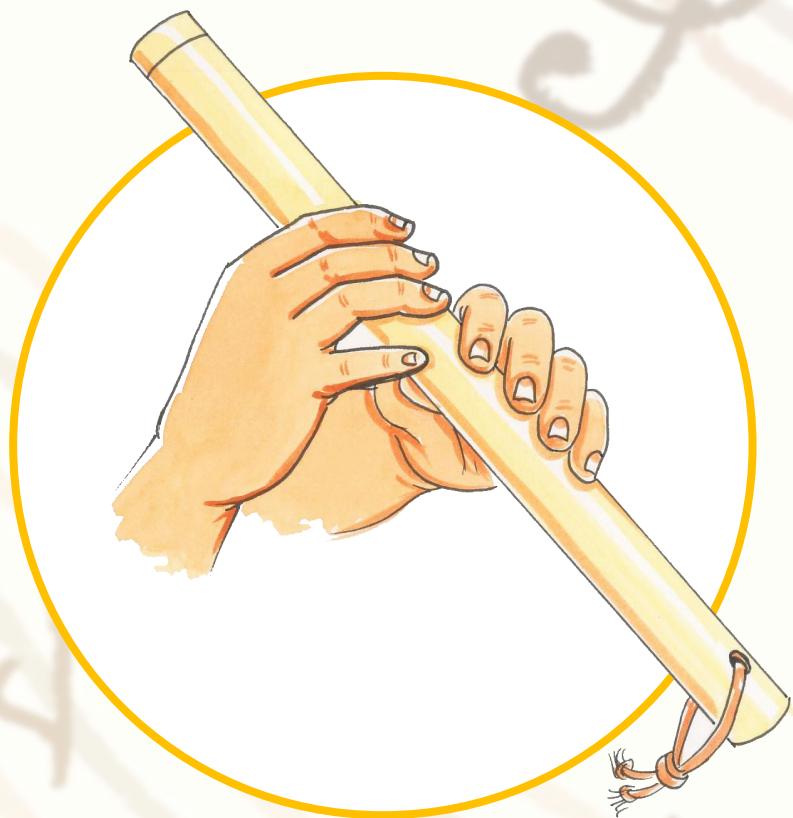
ทบทวน การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ

ขลุ่ยเพียงออ

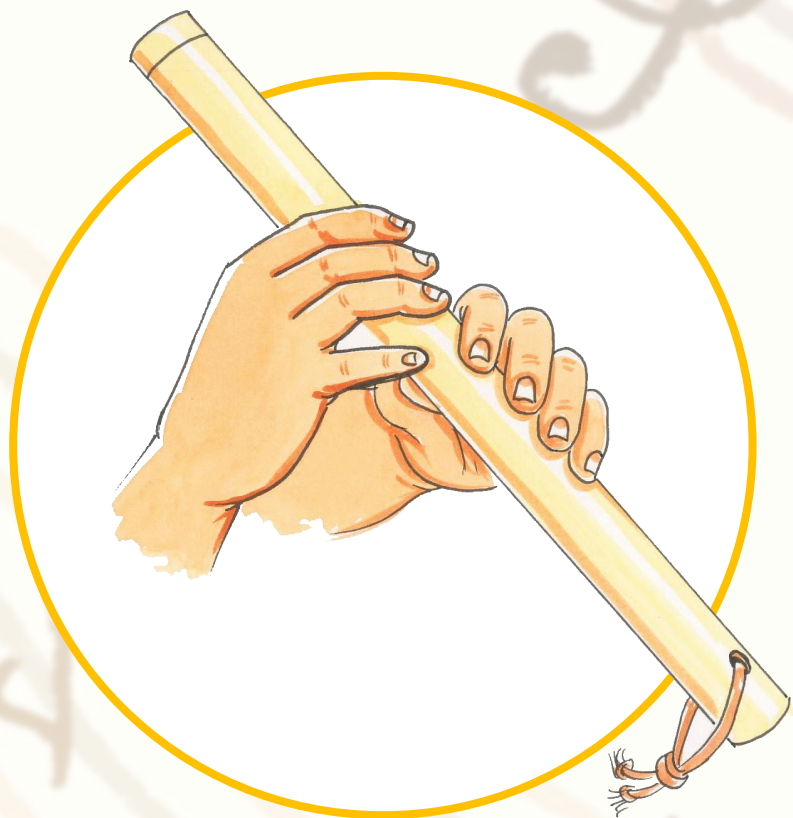
๑. เลาขลุ่ย
๒. ดาก
๓. รูปากเป่า
๔. รูปากนกแก้ว
๕. รูนิ้วค้ำ
๖. รูบังคับเสียง
๗. รูร้อยเชือก

การใช้และดูแลบำรุงรักษาขลุ่ยเพียงออ

๑. ก่อนหรือหลังเป่าควรทำความสะอาดโดย
การเช็ดทุกครั้ง ห้ามนำลงไปล้างในน้ำหรือ
ตากแสงแดดโดยตรง เพราะจะทำให้เกิดการ
ยืดหดตัวของไม้ได้เป็นเหตุทำให้เสียงขลุ่ย
เปลี่ยนไป ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาด
เพื่อฆ่าเชื้อบริเวณที่ใช้ปากสัมผัส

การใช้และดูแลบำรุงรักษาขลุ่ยเพียงออ

๒. ไม่ใช่ขลุ่ยร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจเป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคได้

๓. หลังการใช้ควรเก็บใส่ถุงให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันแมลงหรือสัตว์เล็ก ๆ เข้าไปอยู่อาศัย

ข้อควรระวังในการใช้ขลุ่ยเพียงออ

๑. **ไม่ควรให้ขลุ่ยตกหล่น** เพราะทำให้ขลุ่ยเกิดการเสียหายหรือแตกหักได้
๒. **ไม่ควรวางขลุ่ยไว้ในที่ที่มีความร้อนมาก ๆ เป็นเวลานาน** เพราะจะทำให้ขี้ผึ้งหรือกาวที่ใช้ติดอยู่ด้านในละลาย ทำให้เสียงเพี้ยนได้
๓. **ไม่ควรนำไม้หรือวัสดุอื่นแหย่เข้าไปในปากนกแก้วหรือในบริเวณเลาขลุ่ยด้านใน** และ**ไม่ควรตกแต่งหรือปรับแต่งรูต่าง ๆ ของขลุ่ย** หากไม่ทราบวิธีการที่ถูกต้อง เพราะอาจจะทำให้ส่วนประกอบต่าง ๆ เสียหาย ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ หากเกิดการเสียหายจะต้องนำไปให้ช่างซ่อมแก้ไขให้

การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ

เพลงระบำดอกบัว

เป็นการแสดงชุดหนึ่งจากละครเรื่อง "รถเสน" ตอน
หมูนางรำแสดงถวายท้าวรถสิทธิ์ ซึ่งกรมศิลปากรได้ปรับปรุง
ขึ้น แสดงให้ประชาชนชมเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐

การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ

เพลงระบำดอกบัว

ผู้ประพันธ์บทร้องคืออาจารย์มนตรี ตราโมท ใช้ทำนองเพลงสร้อยโถ้วลาวของเก่า เป็นการแสดงหมู่ ผู้แสดงถือดอกบัวออกมารำ ซึ่งดอกบัวนั้นเป็นดอกไม้ที่ชนชาวไทยใช้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และนิยมกันว่าเป็นดอกไม้ที่ประเสริฐ

การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ

เพลงระบำดอกบัว

การนำดอกบัวมาถือนำก็เพื่อแสดงความคารวะต่อผู้ที่
ชาวไทยให้การต้อนรับอย่างชื่นชมและอวยชัยให้พรให้มี
ความสุขสำราญใจ

การฝึกการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เพลงระบำดอกบัวในชั่วโมงที่ผ่านมา
นักเรียนพบปัญหาหรือข้อสังเกตอะไรบ้าง

การปฏิบัติ ขลุ่ยเพียงออ

เพลงระบำดอกบัว อัตราจังหวะสองชั้น

เพลงระบำดอกบัว

สองชั้น

๑

๒

๓

๔

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
-----	-----	--- ต้ม	--- ม	-----	- ซ - ล	- ต้ม - รัง	- มัม - ซัม
-----	- ล - ซ	- ม - ร	- ด - ล	-- ต้ม ล	ซ ม ซ ล	- ต้ม - มัม	- รัง - ต้ม
-----	- ม - ม	-- ซ ล	- ต้ม - ล	-----	- ต้ม - ล	- ซ - ม	- ซ - ม
-----	- ซ - ด	- ร - ม	- ซ - ม	--- รัง	- ต้ม - ล	- ต้ม - ม	- ซ - ล

๒ หน้า

เพลงระบำดอกบัว

สองชั้น

๕

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----------	---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------

-----	- ซ - ล	- ดํ - รํ	- ม - ซ	----- ล	- ม - ซ	----- รํ	- ล - ดํ
-------	---------	-----------	---------	---------	---------	----------	----------

๒ หน

๖

----- รํ	- ล - ดํ	----- ล	- ม - ซ	----- ล	- ม - ซ	----- รํ	- ล - ดํ
----------	----------	---------	---------	---------	---------	----------	----------

๒ หน

๗

----- รํ	- ล - ดํ	----- รํ	- ล - ดํ	- ล - ล	- ดํ - ซ	- ม - ซ	- ล - ดํ
----------	----------	----------	----------	---------	----------	---------	----------

๘

- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ
------------	-------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	-------------

กลับต้น

ประมวลทักษะการปฏิบัติ

ขลุ่ยเพียงออ

เพลงระบำดอกบัว

อัตราจังหวะสองชั้น

เพลงระบำดอกบัว

สองชั้น

๑

๒

๓

๔

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
-----	-----	--- ต้ม	--- ม	-----	- ซ - ล	- ต้ม - รัง	- มัม - ซัม
-----	- ล - ซ	- ม - ร	- ด - ล	-- ต้ม ล	ซ ม ซ ล	- ต้ม - มัม	- รัง - ต้ม
-----	- ม - ม	-- ซ ล	- ต้ม - ล	-----	- ต้ม - ล	- ซ - ม	- ซ - ม
-----	- ซ - ด	- ร - ม	- ซ - ม	--- รัง	- ต้ม - ล	- ต้ม - ม	- ซ - ล

๒ หน

เพลงระบำดอกบัว

สองชั้น

๕

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----------	---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------

----	- ซ - ล	- ดํ - รํ	- ม - ซ	---- ล	- ม - ซ	---- รํ	- ล - ดํ
------	---------	-----------	---------	--------	---------	---------	----------

๒ หน

๖

---- รํ	- ล - ดํ	---- ล	- ม - ซ	---- ล	- ม - ซ	---- รํ	- ล - ดํ
---------	----------	--------	---------	--------	---------	---------	----------

๒ หน

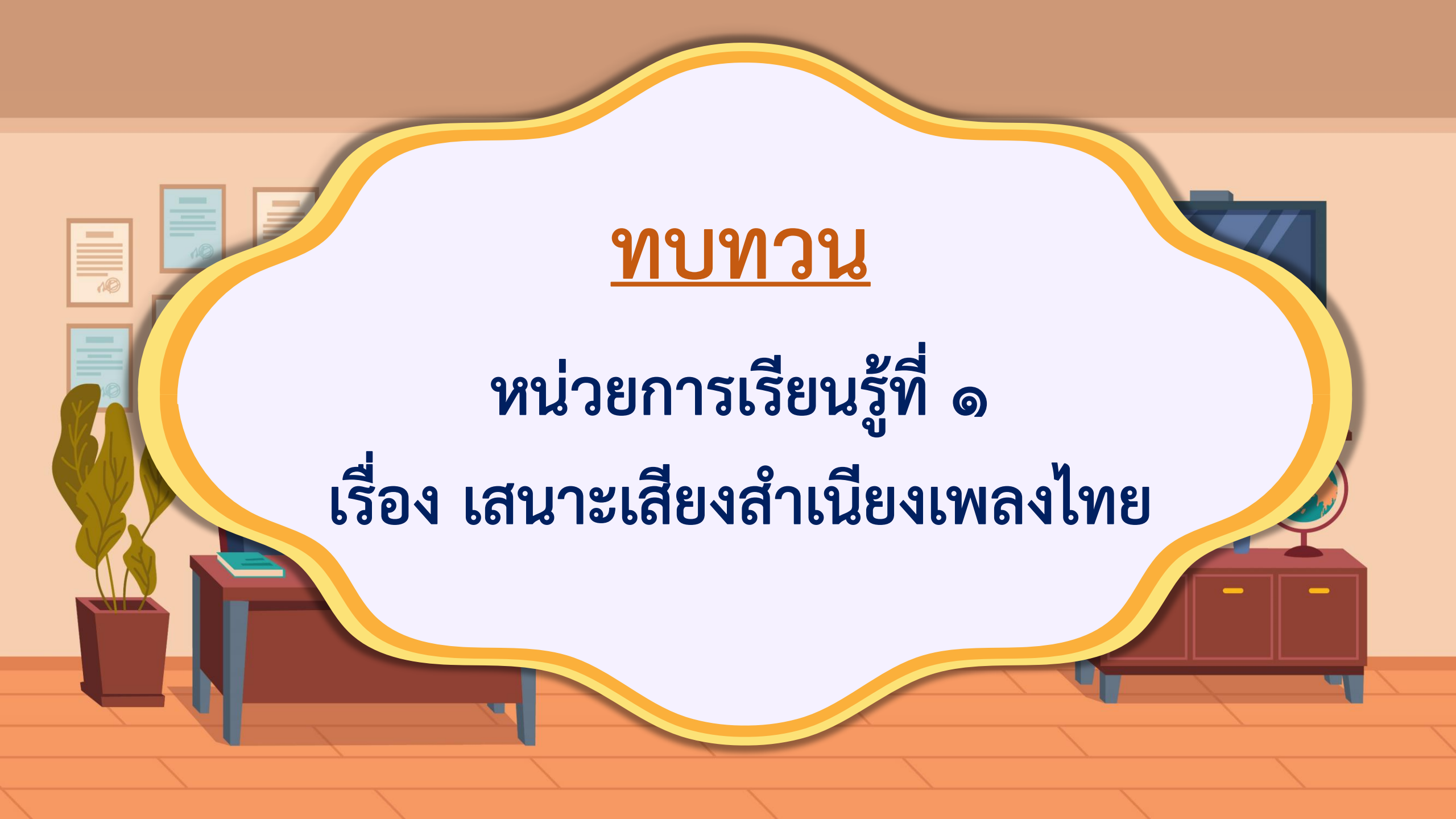
๗

---- รํ	- ล - ดํ	---- รํ	- ล - ดํ	- ล - ล	- ดํ - ซ	- ม - ซ	- ล - ดํ
---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------	----------

๘

- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	- ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ	ท ดํ รํ ดํ	พํ มํ รํ ดํ
------------	-------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	-------------

กลับต้น

ทบทวน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

วงดนตรีไทย

วงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงมโหรี

ทบทวน

วงปี่พาทย์

ได้แก่

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์นางหงส์

วงปี่พาทย์เสภา

วงปี่พาทย์มอญ

วงปี่พาทย์ไม้นวม

ปี่พาทย์พิธี

วงปี่พาทย์เครื่องห้า

วงปี่พาทย์เครื่องคู่

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์ไม้นวม

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ทบทวน

วงเครื่องสาย

ได้แก่

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายวงเล็ก

วงเครื่องสายเครื่องคู่

ทบทวน

วงมโหรีโบราณ

วงมโหรีเครื่องสี่

วงมโหรีเครื่องหก

วงมโหรีเครื่องแปด

วงมโหรีปัจจุบัน

วงมโหรีเครื่องเดี่ยว

วงมโหรีเครื่องคู่

วงมโหรีเครื่องใหญ่

ทบทวน

วงดนตรีพื้นบ้าน

เป็นวงดนตรีที่ใช้บรรเลงในแต่ละท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทอยู่เฉพาะในวิถีชีวิตของสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ

ซึ่งวงดนตรีพื้นบ้านในแต่ละภาคจะมีเครื่องดนตรี วงดนตรี

บทเพลง สำเนียง ภาษา ที่แตกต่างกันออกไป สิ่งเหล่านี้

เป็นปัจจัยที่สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น

จากบทเรียน

นักเรียนคิดว่าจะสามารถนำทักษะ
การปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว
ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

บทเรียนครึ่งต่อไป

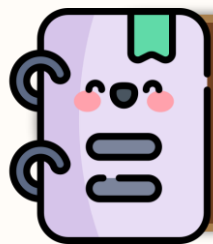
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรียนรู้เรื่องราวลีลานาฏศิลป์

เรื่อง อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนาฏศิลป์

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง อิทธิพลของนักแสดง

ใบงานที่ ๖ เรื่อง อิทธิพลของนักแสดง

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนาฏศิลป์

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนาฏศิลป์

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

